

Sygn. akt **IC 2289/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Elżbieta Kuryło - Maciejewska

Protokolant: Ilona Wojtan-Łoś

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2021 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. K. (1)**

przeciwko **M. Ż.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz interwenienta ubocznego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 1917 zł (jeden tysiąc dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. IC2289/19

UZASADNIENIE

W dniu 18 grudnia 2017 roku powód K. K. (1) wystąpił z pozwem przeciwko M. Ż., domagając się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 10000 zł wraz z odsetkami od dnia 07 kwietnia 2014 roku.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany był wyznaczonym dla niego pełnomocnikiem z urzędu w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie sygn. IC 1008/15, w której Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił apelację powoda pod sygnaturą IICa 977/17. Powód zarzucił, iż apelacja sporządzona w wymienionej sprawie przez M. Ż. jako adwokata z urzędu nie została oparta na merytorycznych podstawach i nie wskazywała konkretnych uchybień Sądu pierwszej instancji. Adwokat nie podjął starań zmierzających do wykazania zasadności powództwa oraz ignorował zalecenia Sądu w trakcie procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zarzucając, iż nie zostało ono w żadnej części udowodnione. Podniósł, iż wartość przedmiotu sporu w sprawie sygn. IC 1008/15 wynosiła 3120 zł, zaś żądanie powoda w niniejszej sprawie dotyczy kwoty 10000zł. Wniósł również o wezwanie do udziału w sprawie Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. oraz Towarzystwo (...) S.A. na podstawie art. 84 par.1 k.p.c. działających w koasekuracji ze względu na wiążący pozwanego z ubezpieczycielem stosunek umownego obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów.

Postanowieniem z dnia 23 października 2019 roku tutejszy Sąd zawiesił postępowanie w związku z ogłoszoną przez Sąd Rejonowy w Wałbrzychu postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2019 roku w sprawie sygn. VI GU 251/18 upadłość powoda, a następnie istotne postępowanie podjął z udziałem syndyka masy upadłości K. K. (1) – w osobie W. M..

W dniu 13 listopada 2019 roku Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. zgłosiło swoje przystąpienie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanego, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz interwenienta kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik interwenienta ubocznego wskazał, że brak jest w niniejszej sprawie przesłanki nienależytego wykonania zobowiązania przez ubezpieczonego – M. Ż.. Podkreślił, że dla stwierdzenia, iż powód doznał uszczerbku majątkowego w wykazywanej przez siebie wysokości należałoby założyć, że gdyby w sprawie prowadzonej pod sygnaturą IC1008/15 nie zostały popełnione przez pozwanego żadne uchybienia, to sprawa zakończyłaby się rozstrzygnięciem korzystnym dla powoda, tj. zasądającym powództwo w całości. W orzecznictwie ugruntowało się bowiem stanowisko, zgodnie z którym profesjonalny pełnomocnik odpowiada za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów, wyłącznie wtedy, gdy prowadzą one do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla strony, gdyby pełnomocnik zachował należytą staranność (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.12.2004 r. VCK 197/04). Posiłkując się wskazanym orzecznictwem Sądu Najwyższego i sądów powszechnych dotyczących szkód o charakterze hipotetycznym i odpowiedzialności odszkodowawczej profesjonalnych pełnomocników, pełnomocnik interwenienta ubocznego wskazał, że dla przyjęcia zaistnienia szkody prawdopodobieństwo uzyskania korzystnego wyniku sprawy powinno być wykazane w stopniu wystarczająco wysokim na podstawie hipotetycznego przebiegu zdarzeń, którego ocena powinna się opierać na rozsądku, doświadczeniu życiowym, wiedzy i logice. Ostatecznie zarzucił, iż powód nie udowodnił, że w danej sprawie odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwany, a nadto nie uzasadnił wysokości obecnie dochodzonego roszczenia.

Postanowieniem z dnia 02 marca 2020 roku Sąd Rejonowy w Wałbrzychu w sprawie sygn. VI GU 50/19 ustalił plan spłaty wierzycieli K. K. (1), kończąc tym samym postępowanie upadłościowe. Upadły odzyskał tym samym prawo zarządzania swoim majątkiem i legitymację procesową czynną w niniejszym postępowaniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 maja 2015 roku przed Sądem Rejonowym w Dzierżoniowie pod sygn. IC 1008/15 zawisła sprawa o powództwa K. K. (1) przeciwko M. i K. K. (2) oraz M. i V. S. o zapłatę kwot po 1560 zł „za grabież mienia”. W uzasadnieniu powód wskazał, że synowie pozwanych D. S. i Ł. K., dokonali włamania do garażu, zabierając jego mienie o wartości 3120 zł.

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2015 roku Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu. Na mocy zarządzenia Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej z dnia 27 sierpnia 2015 roku jako pełnomocnika z urzędu dla powoda wyznaczono adwokata M. Ż..

Ustanowiony pełnomocnik próbował skontaktować się z powodem w celu omówienia sprawy. Po kilku tygodniach nawiązał kontakt telefoniczny, uzyskując informacje, iż powód przebywa w szpitalu.

W piśmie z dnia 23 listopada 2015 roku adwokat M. Ż. przesłał powodowi pismo z sądu z dnia 19 listopada 2015 roku, w którym wzywano do wskazania adresu pozwanego M. K. – pod rygorem zawieszenia postępowania, a nadto wezwał K. K. (1) do stawiennictwa na rozprawie i poprosił o rozmowę na temat toczącego się postępowania. Prośba okazała się bezskuteczna.

W dniu 03 grudnia 2015 roku pozwany, działając jako ustanowiony w sprawie pełnomocnik z urzędu złożył pismo procesowe, w którym potwierdził dane dotyczące adresu pozwanego, a nadto wniósł o dołączenie jako materiału dowodowego akt postępowania Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie sygn. NKd 86/14 .

W dniu 19 stycznia 2016 roku pozwany złożył kolejne pismo procesowe do akt postępowania sygn. IC 1008/15 dotyczące adresu pozwanego M. K., zaś w dniu 11 maja 2016 roku wystosował do powoda K. K. (1) pismo o „niezwłocznej konieczności stawiennictwa w Kancelarii” w związku z rozprawą z dnia 31 maja 2016 roku. Ostatecznie przed rozprawą powód nie stawił się w kancelarii swojego pełnomocnika. Nie było możliwości uzgodnienia stanowiska powoda. Na rozprawie w dniu 31 maja 2016 roku pozwany, działając jako ustanowiony w sprawie pełnomocnik

z urzędu, poinformował Sąd o nieskutecznych próbach kontaktu z powodem i uzyskania od niego jakichkolwiek dowodów.

W dniu 08 sierpnia 2016 roku odbyła się kolejna rozprawa, na którą powód ponownie nie stawił się, a Sąd wydał wyrok zaoczny oddalający powództwo.

Dowód:

1. pozew w sprawie sygn.IC1008/15;
2. postanowienie z dnia 19 sierpnia 2015 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
3. zarządzenie Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie sygn. (...);
4. kserokopia pisma z dnia 23 listopada 2015 roku adwokata M. Ż. wraz z dowodami nadania-k.353-354;
5. pismo procesowe z 03 grudnia 2015 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
6. pismo procesowe z 19 stycznia 2016 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
7. kserokopia pisma z dnia 11 maja 2016 roku adwokata M. Ż. wraz z dowodami nadania-k.355-356;
8. protokół rozprawy z dnia 31 maja 2016 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
9. protokół rozprawy z dnia 08 sierpnia 2016 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
10. wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z dnia 08 sierpnia 2016 roku w sprawie sygn. IC1008/15;
11. przesłuchanie pozwanego

W ustawowym terminie pozwany, działając jako ustanowiony w sprawie pełnomocnik z urzędu, złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia do wyroku zaocznego z dnia 12 sierpnia 2016 roku. W uzasadnieniu Sąd meriti wskazał, iż powód nie udowodnił przesłanek odpowiedzialności pozwanych jako rodziców 15 – letniego i 13 – letniego sprawcy czynu wyrządzającego szkodę. Następnie pełnomocnik powoda wniósł apelację od przedmiotowego wyroku do Sądu Okręgowego w Świdnicy. Poprzez kontakt telefoniczny z pozwanym, powód dowiedział się o terminie rozprawy apelacyjnej, po przeprowadzeniu której w dniu 26 stycznia 2017 roku Sąd odwoławczy w sprawie sygn. IICa 977/16 wydał wyrok oddalający apelację powoda, od którego kasacja nie przysługiwała. Pełnomocnik powoda nie składał wniosku o uzasadnienie orzeczenia Sądu II instancji. Po pewnym czasie powód skontaktował się telefonicznie z M. Ż. i poinformował go, że poradzono mu, by złożył wniosek o uzasadnienie. Taki wniosek został złożony w dniu 10 lutego 2017 roku, a następnie odrzucony postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 21 marca 2017 roku.

Dowód:

1. wniosek o uzasadnienie z dnia 11.08.2016 r. w sprawie sygn.IC1008/15;
2. transkrypcja ustnego uzasadnienia w sprawie sygn.IC1008/15;
3. apelacja powoda w sprawie sygn.IC1008/15;
4. protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 26 stycznia 2017 roku w sprawie sygn. II Ca 977/16;
5. wyrok SO w Świdnicy w sprawie sygn. II Ca 977/16;
6. wniosek o uzasadnienie z dnia 10.02.2017 r.;

7. przesłuchanie pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań podnieść należy, iż powód nie wskazał podstawy prawnej, na której oparł swoje żądanie. Dlatego wyjaśnić trzeba, iż profesjonalny pełnomocnik może odpowiadać materialnie za swoje zaniedbania, wówczas, gdy wskutek nich wyrządził klientowi szkodę. Przy czym można rozważać nad dwoma modelami odpowiedzialności: deliktową i kontraktową.

Podstawowa różnica polega na przyjęciu przez ustawodawcę przy odpowiedzialności kontraktowej domniemania odpowiedzialności pełnomocnika za niewykonanie (nienależyte wykonanie) zobowiązania umownego. Odpowiedzialność z tytułu czynów niedozwolonych może powstać natomiast poza łączącym strony stosunkiem umownym. Samo zatem naruszenie przez strony więzi obligacyjnej (niewykonanie zobowiązania) nie może być uznane automatycznie za działanie bezprawne w rozumieniu art. 415 k.c. (SN w wyr. z 10.10.1997 r., III CKN 202/97, OSNC 1998, Nr 3, poz. 42). Dla powstania odpowiedzialności deliktowej istotne jest, aby wyrządzenie szkody nastąpiło w wyniku naruszenia ogólnych, powszechnie obowiązujących nakazów i zakazów, ciężących na każdym podmiocie prawa, które wynikają z powszechnie obowiązujących norm prawnych oraz z zasad współżycia społecznego.

Regułą natomiast w przypadku odpowiedzialności profesjonalnych pełnomocników jest odpowiedzialność na zasadzie art. 471 k.c. (kontraktowa), a tylko w wyjątkowych sytuacjach możliwa jest odpowiedzialność na zasadzie art. 415 k.c., gdy np. pełnomocnik świadomie i w celu wyrządzenia szkody udziela wprowadzającej w błąd porady prawnej. Przesłankami odpowiedzialności kontraktowej są: niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania), będące następstwem okoliczności, za które pełnomocnik ponosi odpowiedzialność, powstanie szkody i związek przyczynowy między faktem niewykonania (nienależytego wykonania) zobowiązania a szkodą. Sąd Najwyższy w jednym z orzeczeń zaznaczył dodatkowo, że należyta staranność wymaganą od adwokata i radcy przy wykonywaniu zobowiązań umownych trzeba oceniać przy uwzględnieniu zawodowego, profesjonalnego charakteru ich działalności. (wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r. w sprawie sygn. akt V CK 297/04). Zgodnie przepisem art. 471 k.c., w razie nienależytego wykonania zobowiązania dłużnik jest zobowiązany do naprawienia wynikłej z niego szkody, chyba, że nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które odpowiedzialności nie ponosi. Przy czym samo wykazanie nienależytego wykonania zobowiązania nie jest warunkiem wystarczającym do ustalenia odpowiedzialności dłużnika. Jest ona bowiem uzależniona także od wystąpienia pozostałych przesłanek, tj. wykazania szkody oraz związku przyczynowego między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a szkodą. W wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 219/12 (Biuletyn Sądu Najwyższego 2013/3/2-13) Sąd Najwyższy wskazał, że adwokat odpowiada za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów prowadzących do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla strony, gdyby pełnomocnik zachował należyta staranność, ocenioną przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru jego działalności. Pełnomocnik nie może zatem ponosić odpowiedzialności odszkodowawczej w każdej sytuacji, w której negatywnie zostały ocenione podjęte przez niego decyzje.

W niniejszym postępowaniu powód nie przedstawił żadnych dowodów, które wykazałyby przesłanki określone w treści art. 471 k.p.c., nie stawiał się na rozprawy i nie podjął absolutnie żadnych czynności, nie wykazał związku przyczynowego pomiędzy działaniem lub zaniechaniem pozwanego, a szkodą jaką poniósł w związku z przegrany procesem w sprawie sygn. IC1008/15 oraz nie udowodnił wysokości szkody określonej na 10000 zł.

W tym miejscu wyraźnie trzeba podkreślić, że postępowanie cywilne ma kontradyktoryjny charakter, czego wyrazem jest art. 232 k.p.c., określający obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Reguły wyrażone w powołanych przepisach nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów

na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał. Nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stronę dowodów przez nią niewskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń. Dopuszczenie dowodów z urzędu jest prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak, by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Wobec tego należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą z art. 6 k.c. i w myśl art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Tym czasem powód – mimo ciężącego na nim na podstawie przywołanych przepisów obowiązku ciężaru dowodowego - w żaden sposób nie wykazał, że rozstrzygnięcie w sprawie sygn. IC 1008/15 mogło być dla niego korzystne, gdyby pełnomocnik zachował należyłą staranność. Trudno jest też kwestionować staranność pozwanego w omawianej sprawie, gdy był on pozbawiony możliwości uzgodnienia z klientem sposobu działania w postępowaniu sądowym na skutek całkowitego niemalże braku kontaktu z powodem. Jak ustalono pozwany podejmował konieczne czynności procesowe, a powództwo zostało oddalone w związku z niewykazaniem przesłanek odpowiedzialności pozwanych jako rodziców 15 – letniego i 13 – letniego sprawcy czynu wyrządzającego szkodę, tj. niewykazania, że każdemu z małoletnich nie można przypisać winy co do popełnionego czynu. Nie wykazano też, iż rodzice małoletnich ponoszą odpowiedzialność na mocy art. 415 k.c.

W orzecznictwie zaś – jak podkreślił pełnomocnik interwenienta ubocznego - ugruntowało się stanowisko, zgodnie z którym profesjonalny pełnomocnik odpowiada za szkody wyrządzone mocodawcy wskutek własnych zaniedbań i błędów, wyłącznie wtedy, gdy prowadzą one do przegrania sprawy, której wynik byłby korzystny dla tej strony, gdyby pełnomocnik zachował należyłą staranność (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2004 r., V CK 297/04, Monitor Prawniczy 2005/1/9). Przy czym dla przyjęcia zaistnienia szkody prawdopodobieństwo uzyskania korzystnego wyniku sprawy powinno być wykazane w stopniu wystarczająco wysokim na podstawie hipotetycznego przebiegu zdarzeń, którego ocena powinna się opierać na rozsądku, doświadczeniu życiowym, wiedzy i logice. Słuszne jest zatem zaprezentowane stanowisko, iż powód nie udowodnił, że w danej sprawie odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwany, a nadto w żaden sposób nie uzasadnił wysokości obecnie dochodzonego roszczenia w kwocie 10000 zł, podczas gdy wartość przedmiotu sporu w sprawie IC 1008/15 wynosiła łącznie 3120 zł.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.